

Perno Postimehes ja Eesti Postimehes 1873 ilmunud teade Põhja-Kaukaasiasse väljarännanute test. Stavropoli kubermang. Kasinka (Kazinka). Allmäe. Väljarändajad Pärnu kihelkonnast ja Sauga vallast. Ebaõnnestunud edasirändamine Pjatigorski piirkonda. Digiteeris A. Aule. Kirjaviis muutmata.

Perno Postimees (nr. 13), 29. märts 1873, lk. 107–108

Kaukasiamaalt. *Sõbra kirri.* Mödaläinud nädalal tuli meile sealt kaugelt maalt kirri selle sowimisega, et sedda teistele luggeda annaksime, meie ei ta ha sedda ka just keelda, waid sündko temma tahtmine. Siin ta on:

„Wanna tuntud söbber ja aulik Perno Postimees [... Järgnenud kirja tekst on allpool Eesti Postimehest, kuna sealne kirjapilt on harjumuspärasem lugeda.]

Eesti Postimees (nr. 18), 2. mai 1873, lk. 102

Kaukasiast. *Wäljarännanud Eestlastest.* Et need igal pool mitte halja oksa pääle ei saa, on jo ammu tuttaw, aga kurblik lugu sääl juures on, et nemad oma häda ja wiletsust ikka enamiste ise oma kaela tõmbawad. Seks leiame „Pernu Postimehes” ühes numbris jälle tükki, mis mitmele peegliks silma ette wõiks pandud saada. Kassinka külast kirjutatakse „Pernu Postimehele”:

„Külap mäletad ehk weel neid kolme leibkonda, kes aastal 1868 Pernu kihelkonnast ja Sauga wallast wäljarändasime ja otse Kaukasiamaale, Stawropoli kubermangu Kasinka külasse, kuhu Jumal meid terwisega aitas ja kus meie ka praegu weel elame. Kuni 1871. aastani tuli igast serwast weel rahwast juure, nõnda et meid siin juba ligi 300 leibkonda elamas. Wana Kasinka küla ei jõudnud meid kõiki oma sülle wõtta, sellepärast asutasime endid säält 5 wers-ta eemale ja tegime enestele uue küla, aga et se maakoht kuiw, seepärast meil ka alati suur wee puudus ja siis ka see alati meie soowimine olnud, uut ja paremat kohta otsida; aga et siit alamad kohtud seda ei lubanud, waid ütlesid, et kroonul enam maad anda pole, seepärast läksiwad siis meie seast 2 meest Tihwlise linna Suurwürsti palwele ja tema käest küsima ja oliwad selle tee pääl ka ühe koha näinud, mis nende meele järele olnud ja sääl ka seda maa kohta nimetanud ja endale küsinud, aga et raha kasin oli, misga sääl uhkes linnas oleksiwad elada wõinud ja aeg igawaks läinud lubakirja oodates, et oleksiwad wõinud asuda, seepärast palunud nad ühe weikese tunnistuskirja kaasa, mis külale tunnistuseks wõiksiwad tuua, et nad sääl käinud; aga et rahwas omas rumaluses sest õiget aru ei saanud, waid ütlesiwad; sest on kül, et meil aga ükski kiri käes on, sellega wõib minna kül; läks keegi neid keelma, siis sai see tubliste sõimata ja pidi sellega rahul olema. Kiitsiwad

päälegi, et siit kohtud ei wõida neid keelda ega neile midagi teha, kes ajab üht ni hulka rahwast säält weel ära, kui kord lähme, siis oleme säääl ja selle wõimuse ja rumaluse sees läksiwad nemad nii ülemeelseks, et nad enam ei pidanud pühasid omal ajal, ei tuletanud ka mitte seda oma meele, et üks on, kes ütleb: „Ilma minuta ei wõi teie ühtegi teha.” Suiste keskmisel pühal läksiwad kokku nõu pidama, millal minema hakkata ja nõnda läks see mittu pääwa edasi, kuni wiimaks 14. Jaani kuu pääwal suurem osa kõige oma kraami, naeste ning laste ja elajatega, nagu Israeli lapsed Egiptusemaalt, teele läksiwad, 85 wersta Kasinkast eemal Piatikorski linna kõrwa, wastu lume mäge, uue koha pääle. Ja et siis siin maal just paras heinaaeg käes oli, jäiwad mõned, kes seda asja naeruks paniwad, wana koha pääle paigale, oma tööd edasi tegema; need waesed, kes äraläksiwad, saiwad kohtu poolest suure trahwi mõistetud. Asi tuuris paar nädalat, kohtud ootasiwad nende käest selget lubakirja, aga ei saanud waesed seda kusagilt, ehk kül Stawropoli ja Piatorski wahet sõitsiwad, kuni wiimaks 29. Jaani kuu pääwal kõik see rahwas, 102 leibkonda, säääl lageda taewa al wangi pandi, Tatari kassakad püssi ja wägedega ümber, et kuhugi ei pääse ja nõnda oliwad neil siis ilma tellimata toapoisid kolm nädalat, kes hoolega neid ülespassisiwad, et mitte liiaste süüa ja juua ei saanud ja wiimaks, kui nähti et ühtegi otsust ei tulnud, siis wõeti see wana trumm, kellega Prantsust Moskwast saadeti, kätte, ja kelle jalad weel ei teadnud, kust tee Kasinka poole läks, seda juhatas kassaka plett, ja niisuguse ruttuga, et ei olnud kellegil aega waadata, kuhu ta kraam jäi, ja kui ükskord Kasinka wälja saiwad, siis kül, õigust öölda, oli hale näha ja kuulda — ehk nad kül trahwi alla oliwad mõistetud, näppuga pidime naeru kinni pidama — kui mehed oma häda sees oigasiwad, ühel oliwad kanad kadunud, mõnel lehm wigaseks löödud, mõnel härg pimedaks pistetud, mõnel selg kassaka plettist triibuliseks löödud, ühel oli 10-aastane poeg kadunud, mis ruttuga Sakslaste külasse oli maha ununud, mis aga paari pääwa pärat jälle ülesse leiti. Selle suure mässamise läbi on ka mitmed tõeste suure häda sisse langedud, sest neil pole suutäit majas ega heinakõrt loomadele ette anda, sest et just parajat tööaega hulkudes ja mässades ärawiitsiwad, ei saanud oma wilja õigel ajal koristada ja heina kokku panna. Hale ja põlastamise wäärt on see kül, aga kes wõib senna enam parata, ja nüüd Märtsi kuul on meil jälle uue koha peale minik käes, saab näha, mis tants sellega tuleb . . . r.